

Louise Jensen

Het zusje

A.W. Bruna Uitgevers

1

Nu

Met loodzware benen stap ik uit mijn auto. Ik rits mijn jack dicht, trek leren handschoenen aan en pak de schop en tas uit de kofferbak: het is zover. Mijn rubberlaarzen glibberen over de zuigende modder naar het gat in de heg. Het zit er al zo lang ik me kan heugen. Er gaat een rilling door me heen als ik het bos in loop. Het is er donkerder dan ik had verwacht. Door diep de dennenlucht in te ademen probeer ik mijn kalmte te bewaren. Ik verzet me tegen de aandrang om rechtsomkeert te maken en morgenochtend terug te komen, houd mezelf voor waarom ik hier ben, en dwing mezelf door te lopen.

Mijn smartphone licht me bij om te voorkomen dat ik misstap en mijn voet verzwik in een konijnenhol. Ik til mijn benen hoog op om over boomtakken heen te stappen waar ik vroeger overheen gesprongen zou zijn. Met mijn vijfentwintig jaar ben ik niet te oud om te rennen, maar mijn rugzak zit me in de weg. Bovendien heb ik geen haast. Het was niet de bedoeling dat ik dit in mijn eentje zou doen.

Ik blijf staan, zet de schop tegen mijn heup, spreid mijn vingers en schud mijn prikkende en tintelende handen los. Er ritselt iets in het struikgewas, het voelt alsof er iemand naar me kijkt. Mijn hart slaat een slag over als er twee konijnen voor mijn voeten springen, die onmiddellijk weghuppelen als ze mijn licht zien. 'Niets aan de hand,' zeg ik hardop, maar mijn stem klinkt luid en hol, waardoor ik nog sterker besef hoe alleen ik ben.

Mijn rugzak trekt aan mijn schouders, ik verstel de banden voor ik verder loop. Onder mijn voeten hoor ik twijgjes knappen. Misschien heb ik het verkeerde pad genomen, denk ik, maar ineens sta ik op de open plek met de door de bliksem getroffen boom. Ik had me afgevraagd of hij er nog zou liggen, maar als ik om me heen kijk, lijkt er niets veranderd. Terwijl alles is veranderd, natuurlijk. De herinneringen aan de laatste keer dat ik hier was komen zo hard binnen dat ik bijna geen lucht meer krijg. Ik zak op mijn knieën. Het vocht uit de bladeren en aarde kruipt in mijn broek, terwijl het verleden in mijn heden kruipt.

‘Je moet wel een beetje opschieten, jarig jetje, anders is je verjaardag voorbij. En ik heb het koud,’ had Charlie geroepen. Ze zat op het verweerde hek aan de rand van het maïsveld, haar blonde haren glanzend in de koraalrode zon. Haar plastic tassen had ze op de grond gedumpt. Charlie, die het woord geduld niet kende, kon mijn gezeul met de doos waarin we onze hoop en dromen hadden gestopt niet meer aanzien.

‘Kom óp nou, Grace.’ Ze sprong van het hek, griste haar spullen bij elkaar en verdween tussen de bomen. Ik pakte de doos op een andere manier vast en probeerde haar bij te houden via het schichtende paars van haar jas en de geur van de Impulsebody spray, die ze altijd uit haar moeders slaapkamer pikte.

Takken en bramen grepen onze in denim gestoken benen, haakten zich vast in onze haren, maar we liepen door tot we op de open plek waren.

‘Je gezicht is net zo rood als je haar,’ lachte Charlie, terwijl ik de doos liet zakken en mijn handen op mijn knieën zette om op adem te komen. Hoewel het nog vroeg in de avond was en de lucht koel aanvoelde, voelde ik het zweet over mijn gezicht lopen. Charlie stortte de plastic tassen leeg: snacks, drankjes, lucifers, een plantenschepje en een klein cadeautje in paars glitterpapier met een HOERA 15 JAAR-sticker erop rolden over de rulle bosgrond. Met een glimlach overhandigde ze mij het

cadeautje. Ik ging in kleermakerszit op de grond zitten en peuterde het papier aan beide kanten open, omdat ik niet wilde dat het zou scheuren. Ik trok voorzichtig een doosje tevoorschijn. Er zat een kettinkje in met een half gouden hartje, waarin de letters BFF waren gegraveerd. Mijn ogen prikten van de tranen toen ik Charlie aankeek. Ze trok de hals van haar fleece omhoog, waaronder de andere helft van het hartje bleek te zitten. Terwijl Charlie een kuil begon te graven deed ik het kettinkje om. Daarna, padvindster die ik was, maakte ik een vuurtje. Als de zon onderging zou het nog kouder worden, en de dagen werden in ras tempo korter. Toen de kuil diep genoeg was, was Charlie buiten adem en waren haar nagels zwart van het graven.

Ik droeg de memory box naar de kuil en liet hem erin zakken. We waren een hele zaterdag bezig geweest met uitzoeken wat we in de plastic opbergdoos wilden stoppen, en met het versieren van de buitenkant, die we hadden beplakt met uitbladen geknipte foto's van supermodellen en popsterren die ons grote voorbeeld waren. 'Je kunt nooit te rijk of te dun zijn,' zei Charlie. Met haar arm veegde ze een hoop aarde bij elkaar om de kuil dicht te gooien.

'Wacht!' riep ik. 'Dit moet er ook nog in.' Ik wapperde met het cadeaupapiertje.

'Dat gaat niet meer, we hebben hem al verzegeld.'

'Ik zal het heel voorzichtig doen.' Behoedzaam trok ik het plakband los en deed ik het deksel open. Tot mijn verbazing zag ik boven op een stapel foto's een roze envelop liggen, waarvan ik zeker wist dat hij niet bij de spullen had gezeten die we hadden ingepakt. Ik blikte naar Charlie, die keek of ze iets te verbergen had.

'Wat is dat?' Ik strekte mijn hand uit naar de envelop.

Charlie greep mijn pols. 'Niet doen.'

Ik trok me los en wreef over mijn pols. 'Wat is het?'

Charlie ontweek mijn blik. 'Daar zit iets in wat we pas gaan lezen als we de doos weer opgraven.'

‘Wat staat er dan in?’

Charlie griste het cadeaupapiertje uit mijn handen, propte het in de doos en duwde het deksel dicht. Als Charlie ergens niet over wilde praten, had het weinig zin om aan te dringen. Ik besloot het maar zo te laten. Ik had geen zin in toestanden die mijn verjaardag zouden verpesten.

‘Ook eentje?’ Ik pakte een blikje cider. Het siste toen ik het opentrok, en meteen bruiste de inhoud naar buiten. Ik veegde mijn hand af aan mijn broek en nam een slok, die mijn maag verwarmde en mijn ongemakkelijke gevoel wegspoelde.

Charlie gooide de kuil dicht en sloeg daarna net zolang met haar plantenschepje op de aarde tot er geen gat meer te zien was. Pas daarna kwam ze naast me zitten.

Het kampvuurtje knetterde, en met onze rug tegen de omgevallen boomstam gezeten roosterden we marshmallows tot het hout alleen nog maar gloeide en ik met een schok besepte hoe laat het moest zijn.

‘We moeten gaan. Ik moet om tien uur thuis zijn.’

‘Oké. Zullen we zweren dat we de doos ook weer samen opgraven en openmaken?’ Charlie stak haar pink uit en ik krulde de mijne eromheen, waarna we met onze blikjes klonken op een belofte waaraan we ons, maar dat wisten we niet, onmogelijk zouden kunnen houden.

Nu sta ik hier alleen. ‘Charlie,’ fluister ik, ‘was je er nog maar.’ Charlies halve hartje, dat ik altijd om heb, begint rond te draaien als ik me vooroverbuig, alsof het zijn wederhelft zoekt, wanhopig verlangend weer één te worden. Voorzichtig leg ik de krans neer. De allesoverheersende paniek die me sinds Charlies dood vier maanden geleden in haar greep heeft, borrelt naar de oppervlakte, en ik sjour aan mijn sjaal om vrijer te kunnen ademen. *Is het echt mijn schuld? Is alles mijn schuld?*

Ondanks de kou die bij de eerste maand van het jaar hoort, heb ik het warm. Terwijl ik mijn handschoenen uitdoe lijkt het alsof tussen de bomen Charlies laatste woorden resone-

ren: *Ik heb iets vreselijks gedaan, Grace. Ik hoop dat je me kunt vergeven.*

Wat heeft ze gedaan? Het kan niet erger zijn dan wat ik heb gedaan, maar ik ben vastbesloten erachter te komen wat het is. Voor ik dat weet, kan ik niet verder. Ik had geen idee gehad waar ik moest beginnen, tot vanmorgen, toen er een roze envelop in de brievenbus viel, die me had herinnerd aan de brief die ik niet had mogen lezen van Charlie, de brief in de memory box. Zou er een aanwijzing in die brief staan? Het is in elk geval een begin. Mensen uithoren die haar hebben gekend heeft niets opgeleverd; trouwens, ik ben degene die haar het best kende, of niet soms? Ik was haar beste vriendin.

Maar ken je iemand ooit echt? Door en door?

Ik recht mijn rug en blijf een poos bewegingloos op mijn hakken zitten terwijl de lucht om me heen afkoelt. Ik hoor de wind in de takken ruisen, alsof de bomen me hun geheimen toefluisteren, alsof ze me aanmoedigen Charlies geheim bloot te leggen.

Ik schud mijn hoofd, verjaag alle gedachten, en trek mijn mouw over de muis van mijn hand om mijn tranen te drogen. Met armen die zwaarder voelen dan ooit, pak ik de schop. Ik grijp het handvat zo stevig vast dat er pijscheuten door mijn pols gaan. Ik haal diep adem en begin te graven.

2

Nu

‘Miekie?’ roep ik. ‘Ik ben er weer.’ Met de memory box voor me uit loop ik door de gang naar de kamer, zonder ook maar één van mijn zeegezichten van de eendeneiblaauwe muren te stoten. ‘Aha, hier ben je.’ Onze poes ligt als een grijze pluizenbol opgerold op de pianokruk, waar papa me al op tilde toen ik bij wijze van spreken nog maar net los kon zitten. Vaak hadden we zo naast elkaar gezeten, papa en ik, terwijl zijn dikke worstvingers verbazingwekkend soepel van akkoord naar akkoord vlogen en ik de melodie speelde. Pianospelen doe ik allang niet meer. Ik vind het nog steeds te pijnlijk om herinnerd te worden aan de tijd dat ik een normaal leven leidde, in een normaal gezin.

Het is somber in de woonkamer, ondanks het licht dat door de louvredeuren naar binnen valt. Buiten jagen dreigende wolken door een donkere lucht. Ik doe het licht aan. De winter valt niet mee dit jaar, het lijkt eeuwen geleden dat ik in de zonnebloemgele avondzon buiten zat met een glas Pimm’s vol tinkende ijsblokjes, net zolang tot de tuinverlichting opgloeide en vlermuizen door de zwartblauwe hemel scheerden.

Mijn porseleinen bord van Alfred Meakin, dat ik alleen bij speciale gelegenheden tevoorschijn haal, staat achteloos op een stapel mannenbladen, vol aangekoekt eigeel en ketchup, die het bloempatroon volledig bedekken. Een zoutpotje ligt op zijn kant op de grond, met een hoopje korrels ernaast. Dan heeft gegeten.

Ik stap over een nat badlaken heen om bij de salontafel te ko-

men, waar ik mijn stukgelezen exemplaar van *Onder moeders vleugels* opzijschuif dat ik aan het voorlezen ben aan mevrouw Jones, mijn buurvrouw die zelfs met haar jampotglazen geen kleine lettertjes meer kan lezen. Ik ben bijna bij het gedeelte waar Beth doodgaat, waar ik altijd weer om moet huilen, hoe vaak ik het ook heb gelezen. Als ik de memory box op het crèmekleurig geschilderde tafeltje zet, valt er aarde op het tafelblad, die ik op de grond veeg. De vergeelde foto's waarmee we de doos hadden beplakt, van supermodellen en popidolen die eendagsvliegen bleken, hangen er nu zielig bij. Ik zou niet meer kunnen zeggen wie het allemaal zijn. Met mijn nagels peuter ik aan het plakband waarmee we de doos hebben verzegeld. Het is uitgedroogd en ik trek het zo los, maar ik strijk het weer op zijn plaats en druk het met mijn duimen aan. Het voelt niet goed om de doos open te maken zonder dat Charlie erbij is, hoewel ik geen keus heb als ik erachter wil komen wat er in de roze envelop zit. En dat wil ik. Maar het voelt naar, een beetje alsof ik haar privacy schend.

De stilte in huis bedrukt me. Ik zet een plaat op. Nina Simone voelt zich goed. Gelukkig maar, dat is dan tenminste een van ons tweeën. Dan downloadt al zijn muziek, maar ik hou van dingen van vroeger. Zelfs opa is moderner dan ik met zijn Bose-SoundDock en blu-rayspeler. Ik plof op de bruine leren bank en zak weg in mijn bonte verzameling van sierkussentjes. Het vinyl draait zijn rondjes, tikt en ruist, eist mijn aandacht op, net als mijn herinneringen dat doen.

Het is haast niet voor te stellen dat het alweer zeven jaar geleden is dat we hier kwamen wonen. Dat mijn leven eindelijk een keer ging zoals het zou moeten gaan. Ik had weinig zorgen aan mijn hoofd, toen, en was met de aankleding van het huis dan ook niet te stuiten. Telkens als ik met een nieuw kussen aan kwam zetten, rolde Dan met zijn ogen: 'Dans alsof niemand het ziet, alweer een stukje met schuim opgevulde wijsheid,' zei hij terwijl hij het uit mijn handen griste, het op een armlengte voor zich hield en ermee door de kamer zwierde.

‘Alsof iemand jou zou willen zien dansen,’ antwoordde ik een keer, waarop hij me begon te kietelen tot we op de vloer belandden en elkaar de kleren van het lijf trokken en hij boven op me was, in me was, en mijn rug brandde van het schuren over de ruwe, rode ribbeltjesvloerbedekking, die inmiddels vervangen is door hoogpolig, chocoladebruin tapijt. Na afloop hulden we ons in de kleurige plaids die over de rugleuning van de bank waren gedrapeerd en aten we genoeglijk een pizza hawaï. Ik had nog tegen Dan gezegd dat hij een pepperoni moest bestellen, want fruit op een hartige pizza ging er bij hem niet in, maar hij wist hoe gek ik was op de combinatie zoet en zout.

Het lijkt eeuwen geleden dat we zo gelachen hebben. Zo gevreeën hebben. Ons verdriet heeft ons uit elkaar gedreven op een manier zoals twee tegenpolen elkaar kunnen afstoten: hoe we ook hebben geprobeerd weer bij elkaar te komen, de kloof tussen ons valt niet te overbruggen.

Miekie komt overeind en rekt zich met bolle rug en stijve poten uit, waardoor ik besef dat ik mijn yogales alweer vergeeten ben. Niets heeft zo’n bijtende werking als schuldgevoel, het holt je vanbinnen uit. Ik kan het weten, schuldgevoel doortrekt mijn hele wezen. Ik had als katholiek ter wereld moeten komen. Miekie springt elegant van de kruk, zoals alleen een kat dat kan, en duwt met een ik-wil-eten-mauw haar kopje tegen mijn kuit.

Ik loop achter haar aan naar de keuken. Er hangt een lucht van ranzige olie, en de gootsteen – blinkend schoon toen ik wegging – staat halfvol met goor water, waaruit de steel van een pan als een uithangbord omhoogsteekt: was me af. Ik buig me voorover en duw het schuifraam omhoog. Er komt een ijzige kou uit de achtertuin, voor morgen is er sneeuw voorspeld. Ik zet de waterkoker aan, veeg twee gebroken eierschalen bij elkaar, waarbij het slijmerige eiwit over het houten aanrecht druipt, en gooi ze in de overvolle pedaalemmer. Die moet ik straks niet vergeten te legen. Ik haal een doek over het aanrecht en spoel een beker om, terwijl ik me afvraag waarom

Dan toch steeds een schone moet pakken als hij iets te drinken maakt. We hebben geen vaatwasser, tenzij je mij als zodanig bestempelt. Dat doet Dan vast. Onze keuken is klein, of 'compact maar functioneel', zoals Dan het zou formuleren als hij het aan een klant moest verkopen. Er is weinig ruimte voor kastjes, maar we hebben wel een fijne kelderkast, waar alles in past wat we nodig hebben.

Met mijn hand spoel ik de binnenkant van de theepot om, ik voel het koele metaal van de bodem. Als ik daarna de deur van de koelkast opentrek, beschijnt het licht de zo goed als lege schappen. Wat kan ik in elkaar flansen van een half bakje geitenkaas en een gerimpelde rode paprika? Als Dan thuiskomt van voetballen verwacht hij dat het eten klaar is. Alhoewel, dat is niet helemaal eerlijk. Hij vraagt nooit of ik kook, hij gaat er alleen van uit dat ik het doe. En dat doe ik ook altijd. Ik duw de herinnering weg aan de tijd waarover we niet meer praten. De tijd dat ik amper nog wist wie ik was, laat staan dat ik wist hoe ik de oven aan moest zetten. Nu kan ik het leven weer aan. Echt.

Ik krabbel 'theezakjes' op het boodschappenlijstje waar nooit niets op staat en dat met een magneetje op de koelkastdeur geklemd zit. Het is een magneet in de vorm van een varkentje, met het woord STOP op zijn buik. Dan kwam ermee thuis, vorig jaar, om me te steunen, na het zoveelste dieet dat ik niet had volgehouden. De glossy's die ik lees helpen ook niet. Op de ene bladzij staat dat ik een gemiddelde maat heb voor een Engelse vrouw, dat je met maat 40 niet dik bent, en op de volgende bladzij staan foto's van graatmagere modellen met bottige sleutelbeenderen en holle gezichten. Ik laat het magneetje zitten om me eraan te herinneren dat ik vijf kilo moet afvallen. Maar dat gebeurt nooit.

Miekie draait achtjes om mijn enkels om mijn aandacht op haar lege bak te vestigen. Er ligt nog maar één zakje kattenvlees in de kast. Terwijl ze ongeduldig staat te mauwen schraap ik het leeg op haar bordje en meet ik een portie brokjes af.

Ik kijk toe hoe ze eet, ongedwongen, zoals dieren dat doen. Sinds Charlies dood is ze een ware troost voor me. Haar stille aanwezigheid voelt troostrijker dan Dans gebrekkige woorden. Ik was helemaal niet van plan geweest een huisdier te nemen, maar drie jaar geleden had de kat van de buurvrouw van oma zes jonkies gekregen. Ik was bij haar langsgedaan om foto's te maken voor de kinderen van het kinderdagverblijf waar ik werk. De kittens waren schattig, en toen de kleinste bij me op schoot klom en in slaap viel was ik verkocht. Ik droeg haar op mijn arm mee naar buiten naar mijn tweedehandse Ford Fiesta en zette haar op de passagiersstoel in een lege chipsdoos waarin ik een roze dekentje had gelegd. Ze kneep haar oogjes dicht tegen de felle zon, die ze nog nooit had gezien. Ik reed langzamer dan anders naar huis, vanwege alle gaten in het asfalt van het weggetje waaraan we woonden, parkeerde vlak voor onze cottage, en schudde mijn tintelende handen los. De afdrucken van mijn nagels stonden in mijn handpalmen, en ik herinner me dat ik mijn hoofd schudde om mezelf. Elke dag heb ik de zorg voor zesendertig vierjarigen. Een kitten zou een makkie moeten zijn.

Toen ik binnen was, zag ik hoe ze onbevreesd haar nieuwe thuis verkende. Hoe zou ik haar noemen? Als kind was ik verzot op de verhalen van Beatrix Potter. Papa las me er voor het slapengaan altijd een voor, voor elk dier had hij een stemmetje. Ik was dol op de capriolen van Poekie Poes en zijn zusjes Mollie en Miekie. Dit poesje had witte sokjes, net als Miekie. De naam paste haar perfect, en het was een lijntje naar mijn vader.

De eerste keer dat we haar naar buiten lieten werd ze bijna door een vuilniswagen overreden. Daar was ze zo van geschrokken dat ze nooit meer naar buiten wilde. We hebben haar nog aangemoedigd de tuin in te gaan, maar daar raakte ze zo van uit haar doen dat de dierenarts ons aanraadde het maar zo te laten. Op een gegeven moment zou ze uit zichzelf wel naar buiten gaan. Maar dat moment is nog niet gekomen.

Ik kan me een leven zonder haar niet meer voorstellen. Ik

kijk hoe ze haar schotelkje leegeet, met haar snelle tongetje water lebbert en daarna de keuken uit glipt.

De waterkoker sputtert en puft en slaat af, en ik volg Miekie naar de kamer. We gaan naast elkaar op de bank zitten en staren naar de doos. Ik vraag me af of ze hem associeert met de doos waarin ik haar mee naar huis heb genomen.

‘Niets aan de hand, er zit niets levends in,’ stel ik haar gerust. Maar dat is niet waar. Mijn herinneringen zijn zo levend als wat en lastiger in bedwang te houden dan een wurmend poesje.

Ik knaag aan mijn duimnagel, half in de verwachting dat Charlie uit de doos zal springen: ‘Verrassing! Je dacht toch niet echt dat ik je in de steek had gelaten?’ Ik word overvallen door een gevoel van eenzaamheid. Mijn tranen zitten me meestal nogal hoog en ik voel me niet sterk genoeg om de confrontatie met mijn weggestopte herinneringen aan te gaan. Als ze terugkomen zijn ze misschien niet meer te stuiten, en aan sommige dingen wil ik niet denken. Nu niet. Nooit meer.

Het is een rotzooitje in huis, ik ga liever poetsen. Poetsen helpt altijd, meestal grijp ik de kans om me met iets anders dan mijn eigen gedachten bezig te houden dankbaar aan. Ik laat de doos staan en ga naar de keuken, waar ik mijn mouwen opstroop, afwasmiddel in de gootsteen spuit en de warmwaterkraan opendraai. Terwijl de gootsteen schuimend volloopt, maak ik het fornuis schoon. Als de gootsteen vol is, steek ik mijn handen in het water, maar trek ze er gelijk weer uit om er koud water bij te doen en mijn brandende huid te koelen.

De pot handcrème op de vensterbank is leeg. Ik weet zeker dat Dan mijn toiletartikelen gebruikt, ook al ontkent hij dat ten stelligste. Ik loop naar boven, naar de logeerkamer, waar ik mijn voorraad bewaar. Toen we het huis gingen bezichtigen, wisten we dat we Charlie zouden vragen bij ons in te trekken, en voor mij is dit nog steeds haar slaapkamer, ook al heeft ze hem nooit af gezien.

Ik heb mijn handcrème gevonden en wrijf mijn pijnlijke huid

ermee in. De lavendelgeur kalmeert me, herinnert me aan de lavendelzakjes die mijn oma vroeger voor me maakte, in de tijd dat ik elke nacht door nachtmerries werd geplaagd. Ze stopte de zakjes in de la waarin mijn nachtgoed lag en onder mijn kussen. De geur suste me in slaap en waakte de hele nacht over me. Oma naait allang niet meer, vanwege de artrose in haar handen, maar voor mij ruikt troost nog altijd naar lavendel.

Ik voel mijn telefoon trillen. Hij zit in mijn zak, en ik vis hem er met glibberige vingers uit, klem hem tussen mijn schouder en oor en veeg intussen mijn handen aan mijn schort af.

‘Hi Dan. Hebben jullie gewonnen?’

‘Ja, met 3-2. Ik heb in de laatste minuut nog een doelpunt gemaakt.’

‘Daar zal je wel blij mee zijn. Het is lang geleden dat je hebt gescoord.’

‘Fijn dat je me erop wijst.’

‘Het was niet mijn bedoeling...’ Ik onderbreek mezelf. Doe alsof we een gewoon stel zijn en denk na bij wat ik zeg. ‘Het is fantastisch. Ik zorg voor biefstuk en wijn, om het te vieren.’

‘We zijn het al aan het vieren, in de bar. Kom je ook?’

‘Dat kan ik niet.’

‘Ooit moet je je leven weer oppakken. Wat dacht je van vanavond? Iedereen is er.’

Niet iedereen. Ik denk aan de doos die op tafel staat, een stukje van Charlie. Hoe kan ik weggaan en haar achterlaten? ‘Ik moet nog wat dingen doen.’

‘Ook goed.’ Het lijkt of ik de afwijzing in zijn stem hoor, en heel even zou ik willen dat ik naast hem stond in de clubkantine, nippend aan een glas warme appelcider, lachend om grappen die veel te grof zijn voor herhaling. ‘Blijf maar niet voor me op.’

Hij verbreekt de verbinding voor ik kan antwoorden dat ik niet zal opblijven. Dat doe ik nooit.

De avond strekt zich voor me uit, lang en stil. Ik heb nog niets gegeten, maar ik heb ook geen trek. In de keuken maak ik

een fles wijn open. Voor thee is het te laat, praat ik mijn keuze goed tegenover mezelf. Het voelt altijd een beetje raar om in mijn eentje te drinken.

De kamer oogt ongezellig. Ik dim het harde, grote licht en knip een paar schemerlampen aan. Het abrikooskleurige schijnsel voelt knusser en ik nestel me op de bank, benen opgetrokken, hand op het slapende poezenlijf. ‘Vanavond zijn we met zijn tweetjes,’ zeg ik tegen haar, maar als ik naar de doos kijk, weet ik dat dat niet waar is. Charlie is overal.

Voor ik het weet heb ik mijn eerste glas chardonnay op. De koude wijn zakt naar mijn buik, waar mijn zenuwen hoogtij vieren. Na nog een half glas maak ik met trillende vingers de doos open. Het paarse glitterpapier ligt bovenop, de brief eronder, weet ik nog. Ik hou de roze envelop onder mijn neus en snuif de geur ervan op, hopend op een vleugje Charlie. Hij ruikt naar vocht, en naar aarde. De brok die ik aldoor probeer weg te slikken, klemt zich vast in mijn keel. Hoe vaak moet ik nog iemand verliezen? Soms, als ik Dan zijn sleutel in het slot hoor steken, klem ik mijn kaken op elkaar en zet ik mezelf schrap voor de zoveelste ruzie, maar alleen zijn lijkt me nog veel verschrikkelijker. Wat er is gebeurd heeft ons nog niet kapotgemaakt. Kan ik daaruit afleiden dat het ons sterker heeft gemaakt?

Ik pak mijn telefoon op en scrol door mijn contactenlijst. Het zesde nummer is van Dan. Ik druk op ‘bellen’, waarop het fototje tevoorschijn floept waar we als Superman en Wonder Woman op staan, gemaakt op een van Lyns feestjes. Ik beschouw Lyn eerder als mijn vriendin dan mijn bazin, en deze foto blijft leuk.

‘Ik wil alleen maar zeggen dat ik van je hou,’ zeg ik.

‘Dat weet ik,’ antwoordt hij kort.

‘Pas alsjeblieft goed op jezelf vanavond, ga niet rijden als je hebt gedronken.’

‘Wat zeg je? Ik kan je niet goed verstaan.’

‘Ik zei: pas alsje...’

‘De verbinding is heel slecht, Grace, je valt steeds weg. Wacht even, als ik...’

Dan is hij weg. Ik tik tweemaal op ‘opnieuw kiezen’, maar krijg beide keren een mechanische stem aan de lijn die me verzoekt een boodschap achter te laten. Gefrustreerd gooi ik de telefoon van me af en buig ik me naar de tafel toe om de doos uit te pakken.

Duizenden herinneringen flitsen door mijn hoofd als ik door een fotoalbumje blader. Charlie en ik op het strand, trots in onze eerste bikini, nog zo plat als een dubbeltje. Op de schooldisco, onze armen bedekt met zilveren glittertjes. Een paar foto’s van Charlie, Dan en mij, lachend in de tuin, terwijl we elkaar natspuiten op een hete zomerdag, en een foto van Charlie die glimlachend in de lens kijkt, terwijl Dan haar adorerend aanstaart. En een van Charlie, Dan en mij op onze laatste schooldag, terwijl we lachend onze schooldas die we nooit meer om hoeven in de lucht gooien. Wat voelden we ons vrij toen. En nog een foto, een groepsfoto, van Esmée, Charlie, Siobhan en mij. Ons viertal. Dikke vriendinnen waren we. Wie had kunnen vermoeden dat we ons zo tegen elkaar zouden keren.

Ik haal de laatste foto uit het insteekhoesje. Het is er een van Charlie, in de tuin bij opa en oma. Haar witblonde bob verwaaid door de wind, een oranje tie-dye T-shirt en een afgeknipte witte denim broek. Die had aardig wat gedonder gegeven, want ze had hem uit haar moeders kast gejat en de kapersschaar van mijn oma verknald toen ze de pijpen afknipte.

Ik pak een foto van Dan en mij van de piano, waarop we de sleutel van onze cottage en een fles champagne in de lucht houden, en maak het lijstje open om die van Charlie ervoor te schuiven.

Mijn telefoon gaat. Ik ben er meteen bij, hopend dat het Dan is, maar het is een onbekend nummer. Meteen begint het te spoken in mijn hoofd: het ziekenhuis, Dan heeft vast een ongeluk gehad, en het zweet breekt me uit. Ik neem op en hoor iemand ademen.

‘Hallo?’ zeg ik. En dan, luider: ‘Hallo? Halló?’

Maar niemand die iets zegt. Even later wordt er opgehangen. Dat is de derde keer al vandaag, dus ik schakel mijn toestel maar uit.

Ik voel me opeens heel moe. De combinatie van alcohol en emoties maakt dat mijn ogen bijna dichtvallen. Ik sta op en neem de foto en de envelop mee naar boven en zet ze voor het lampje op mijn nachtkastje. De foto’s hebben veel gevoelens losgemaakt, ik ben bang dat ik instort als ik Charlies brief vanavond nog lees. Ik druk een slaappil door het folie van de strip, leg hem op mijn tong en neem een slok lauw water. Ik zak langzaam weg in een onrustige slaap, waarin allerlei dromen over Charlie en mijn vader aan me voorbijtrekken.

‘Het is jouw schuld, Grace,’ zegt mijn droomvader. ‘Het kwam door jou, anders had ik nu nog geleefd.’

‘Maak de envelop open, Grace,’ fluistert Charlie tegen mijn onbewuste. ‘Stel me niet teleur.’

Vastgedraaid in het beddengoed en met een kussen nat van het zweet word ik de volgende ochtend wakker. Dans plek is leeg.

3

Toen

Geleidelijk aan werd het draaien minder en werd ik me bewust van opa, die met kleine cirkelvormige bewegingen over mijn rug wreef. Zijn hand voelde warm en vertrouwd.

‘Rustig ademhalen, Grace,’ spoorde hij me aan omdat ik als een stoomlocomotief wolkjes lucht uitstootte. Ik ademde zo diep in dat de ijzige kou me een hoestaanval bezorgde. De tranen stroomden over mijn van kou versteende wangen terwijl ik vijf tellen in- en vijf tellen uitademde, zoals ik had geleerd, net zolang tot ik me rustig genoeg voelde om overeind te komen en de ijzeren spijlen van het hek los te laten. Ik had ze zo stevig vastgegrepen dat er afgebladderde mosgroene verf aan mijn handschoenen zat. De verfliebertjes dwarrelden naar de grond toen ik mijn handen afklopte en het gigantische gebouw bekeek.

‘Ik wil daar niet naar binnen.’

‘Ik weet dat het moeilijk is om ergens anders opnieuw te beginnen.’

Dat was een understatement. Het waren niet alleen de mensen, mijn zonnebloemgele slaapkamer en mijn vertrouwde school die ik achter had moeten laten en miste. Het meest miste ik de geluiden van thuis. ’s Morgens wakker worden met het geluid van de branding. Het kraken van de derde traptree. Het gekrijs van de meeuwen als ik naar school liep. Het knerpen van de kiezels onder mijn voeten als ik over het strand naar huis holde, terwijl mijn longen volstroonden met zilte lucht.

In de vakanties was ik altijd graag bij mijn opa en oma gaan logeren. Met de jaren zag ik het karakteristieke dorpje in Oxfordshire uitdijen naarmate er meer rode bakstenen huizen aan vast werden geplakt. Er kwam een tweede pub, een koffietentje, een Co-op. ‘Van alle moderne gemakken voorzien,’ zei oma. Maar toch voelde het niet als thuis. Het klonk niet als thuis. Nooit meer zou ik diep onder de dekens kruipen als de wind en regen elkaar op de kliffen de oorlog verklaarden en het licht van de vuurtoren door mijn gordijnen flitste.

‘Voor je het weet heb je nieuwe vriendinnen,’ zei opa, de eeuwige optimist.

‘Niet als ze erachter komen wat ik heb gedaan.’

‘Hou op met jezelf de schuld geven. En als je niets zegt, komt niemand erachter.’ Opa trok mijn muts recht. ‘Je moet naar school, Gracie.’ Hij glimlachte, maar er zaten geen lachrimpeltjes om zijn ogen, zoals anders. Ik knikte, ik voelde me schuldig dat ik er zo’n toestand van had gemaakt. Ik was nu negen, daar moest ik me ook maar eens naar gaan gedragen. Oma zou me gewoon mee naar binnen hebben genomen.

‘Kom.’ Hij stak zijn rimpelige, met ouderdomsvlekken overdekte hand uit. ‘We gaan naar binnen.’

Ik greep zijn hand en we glibberden over de verlaten speelplaats. Ik had *Gullivers reizen* net uit, en voelde me een Lilliputter toen ik onder aan de betonnen trap stond en opkeek naar de kolos van rood baksteen. Het gebouw leek een miljoen keer zo groot als mijn oude school.

Opa keek of hij iets wilde zeggen, maar hij bedacht zich, schudde zijn hoofd en trok zachtjes aan mijn hand tot mijn weigerachtige voeten achter hem aan de vochtige warmte van mijn nieuwe school in liepen.

Achter de balie in de hal zat een strak kijkende receptioniste. WELKOM OP GREENFIELDS SCHOLENGEMEENSCHAP stond er in kanariegele letters op de muur achter haar.

‘Grace Matthews.’ Opa klopte op mijn schouder. ‘Het is haar eerste dag.’

De receptioniste gebaarde naar een paar zalmroze stoelen die ooit rood waren geweest, en ik zakte dankbaar weg in de zachte kussens. Mijn voeten bungelden een eindje boven de vloer. Met een klap zette ik mijn nieuwe plastic lunchtrommeltje op een houten tafeltje waarin MISS MARKHAM IS FLEX was gekrast.

‘Zou Miss Markham de gymjuf zijn?’ vroeg opa.

Ik plukte aan de rafelige stof van mijn stoel en keek rond. Er hingen geen tekeningen of andere creatieve uitingen aan de smoezelige muren. In een van de hoeken stond een zielige kerstboom, de takken bijna kaal, waaromheen een te kort snoer met felgekleurde lichtjes was gedrapeerd. Van mij mocht kerst worden afgeschaft. Een paar weken geleden was ik nog een doodnormaal meisje van negen jaar geweest, en nu had ik een psychotherapeute. Paula. Ik vond het verschrikkelijk om elke week naar haar toe te gaan en over mijn gevoelens te praten. Alsof dat iets kon veranderen. Maar nu wilde ik dat ik in Paula’s kamer was, waar de muren zo blauw waren dat ik erin kon verdrinken. Ik wilde overal zijn, behalve hier.

De citroenige lucht van schoonmaakmiddel stond me tegen, en mijn maag krampte van verlangen naar mijn oude school, waar het naar gympjes en plakkaatverf rook. Waar al mijn vriendinnen waren. Waar we hinkelden en kustikkertje deden. Ik liet mijn hoofd op de rugleuning rusten en sloot mijn ogen. Het was griezelig stil. Ze hadden ons verzocht te komen als de school was begonnen, dan zou ik niet meteen in het diepe gegooid worden, maar dit vond ik nog erger. Nu moest ik het klaslokaal binnengaan terwijl de les al was begonnen. Ik ademde diep in, zoals ik van Paula had geleerd, en probeerde te denken aan een plek waar ik me prettig voelde. Ik stelde mezelf voor in mijn slaapkamer, mijn eigen slaapkamer, die ik waarschijnlijk nooit meer terug zou zien. Mijn gebalde vuisten ontspanden zich, en ik moet even ingedommeld zijn, want ik schrok op van het getik van hoge hakken. Heel even was ik in de waan geweest dat alles weer bij het oude was, dat ik thuis was en mama eten aan het koken was voor papa.

‘Dit is mevrouw Beeton,’ zei opa. ‘Bij deze mevrouw heb ik je ingeschreven.’

‘Wat leuk om kennis met je te maken, Grace.’ Het schoolhoofd stond voor me, een en al meelevende glimlach. Zo keken de mensen vaker de laatste tijd.

Ik staarde haar zwijgend en ernstig aan, mijn mond bleef een strakke streep.

‘Kunt u even met me meelopen, meneer Roberts? Dan kunnen we het papierwerk afhandelen. Zo gebeurd, Grace.’

Ze bogen zich over de balie, hoofden dicht bij elkaar, en spraken met gedempte stem. Af en toe ging er een bezorgde blik mijn kant op.

‘Tot straks, meiske.’ Opa sprak net ietsje te hard toen hij me even later gedag zwaaide; zijn glimlach was net iets te breed. Mijn hart bonkte net zo hard als zijn door de hal echoënde voetstappen toen ik hem nakeek tot hij het gebouw uit was.

In het kielzog van mevrouw Beeton liep ik door een doolhof van identieke gangen. Telkens als ik een raam passeerde, hield ik in om een glimp van mijn opa op te vangen, die voorover gebogen tegen de wind op tornde, zijn handen diep in de zakken van zijn corduroy broek. Mijn mooie, nieuwe Clarks piepten op het linoleum en ik voelde nu al dat ik blaren op mijn hielen kreeg.

‘Hier is het.’ Mevrouw Beeton duwde een deur open. Een zee van gezichten draaide onze kant op. Ik had me nog nooit zo klein gevoeld.

‘Grace, dit is juffrouw Stiles.’

Juffrouw Stiles duwde haar bril hoger op haar neus. Ze had een lange broek aan en leek jonger dan mijn vorige juffrouw, die altijd een jurk had gedragen. Ik hoopte dat ze niet zou vragen mezelf voor te stellen.

‘Er is nog een plaatsje achterin, Grace.’

Duizelig van opluchting holde ik naar de vrije stoel, haastiger dan verstandig was met nog niet ingelopen schoenen. Ik stak mijn armen uit om mijn val op te vangen toen ik voelde

dat ik uitgleed. Mijn broodtrommeltje viel op de grond en ik belandde ernaast. Op dat moment had de grond zich van mij mogen openen.

Ik maakte met niemand oogcontact, trok mijn rok omlaag om nog een beetje waardigheid te bewaren en grabbelde de inhoud van mijn trommeltje bij elkaar. Mijn yoghurtlepelkje zag ik zo gauw niet, maar dat kon me niet schelen. Het deksel van mijn nieuwe lunchtrommeltje hing er een beetje raar bij, een van de scharnieren was afgebroken, maar ik stopte alles er gewoon in en drukte het tegen mijn borst. Mijn enkel deed pijn toen ik opstond, zo erg dat ik mijn tranen moest verbijten.

‘Is dit van jou?’

Een jongen leunde opzij op zijn stoel en stak me een stukje papier toe.

Ik schudde nee en hinkte weg.

‘Vergeet niet hoeveel we van je houden, Gracie.’

Ik verstarde toen de woorden die alleen maar door mijn liefhebbende opa geschreven konden zijn op spottende toon werden voorgelezen.

Onder gegriinnik uit de klas griste ik het papiertje uit zijn hand.

De jongen wees: ‘Moet je zien, ze wordt net zo rood als haar haar!’

‘Zo is het wel genoeg, Daniel Gibson.’ Dankbaar voor de tussenkomst van juffrouw Stiles hobbelde ik naar mijn plaats, strak naar de vloer kijkend, alsof die ineens in de gele klinkerweg zou veranderen en me bij de tovenaar van Oz zou brengen. Geen fijnere plek dan thuis.

Het waren dubbele tafels, voor twee leerlingen. Ik reageerde niet toen mijn buurvrouw haar leerboek naar het midden schoof, zodat ik mee kon lezen. Tegen vijandelijkheid was ik bestand, maar vriendelijkheid maakte me aan het huilen. En dat had ik de afgelopen tijd genoeg gedaan.

Ik probeerde tot rust te komen door me voor te stellen dat ik op een strand was, maar daardoor moest ik aan mijn oude

huis denken. Het liefst had ik mijn hoofd op de tafel gelegd en het uitgeschreeuwd van verdriet, zo oneerlijk vond ik het allemaal. Het duurde uren, zo leek het wel, voor de bel voor de lunchpauze ging.

Juffrouw Stiles kwam onze kant op, tegen de stroom van de naar buiten dringende kinderen in.

‘Charlotte,’ zei ze tegen het meisje naast me dat haar spullen in een roze rugzak aan het proppen was, ‘wil jij je over Grace ontfermen en haar laten zien waar we eten?’

‘Oké,’ zei Charlotte.

‘Waar woonde je eerst?’ vroeg Charlotte terwijl ze me door de gangendoorloop voerde. Ze was lang, en ik moest telkens een paar passen rennen om haar bij te benen. Mijn enkel klopte pijnlijk, maar dat liet ik niet merken. Ik was allang blij dat ik niet alleen was. ‘Hoe komt het dat je zo laat bent begonnen?’

Die vraag had ik verwacht, maar ik kreeg de leugentjes die ik voor mijn slaapkamerspiegel had geoefend niet uit mijn mond. Charlotte bleef staan en ik slikte, in de veronderstelling dat ze stilstond omdat ze een antwoord verwachtte, maar toen besepte ik dat we er waren, bij de schoolkantine. Hij leek op een gevangeniszaal die ik ooit in een videoclip had gezien, met lange rijen grijze kunststof tafels en oranje stoelen. De lunchpauze was net begonnen, maar de parketvloer lag nu al vol met chips en korstjes brood. Wat een verschil met mijn oude school, waar we tijdens de pauze in onze eigen klas bleven en onze versnaperingen ruilden. Een biscuitreepje met een jasje van chocola voor een biscuitreepje met chocoladevulling, een bekertje yoghurt voor een cakeje.

‘Nou, dit is de kantine. “Bepaald geen sterrentent”, zou ma zeggen, maar ja...’

Ik knikte, ook al had ik geen idee waarover ze het had.

Charlotte zwaaide naar twee meisjes die bij elkaar in een hoekje zaten. ‘Dat zijn Esmée en Siobhan, ik stel je straks wel aan hen voor. Meestal ga ik bij hen zitten, maar vandaag niet. Kom.’

Ik hobbelde achter Charlotte aan en boog me naar voren om te kunnen horen wat ze zei.

‘Als je zin hebt mag je wel met mij mee naar huis gaan na school. Dan kan ik je haar doen en je opmaken. Mijn moeder is zangeres en heeft heel veel gave spulletjes. Ze is bijna nooit thuis, dus ze merkt het niet eens.’

Maar dat kon niet. Opa kwam me ophalen. Oma zou trouwens een appelflauwte krijgen als ik met make-up op thuis zou komen.

‘Misschien,’ zei ik, om niet kinderachtig over te komen.

‘Laten we hier gaan zitten.’ Charlotte zette met een klap haar spullen neer naast de jongen die me in de klas belachelijk had gemaakt. Ik aarzelde, hield mezelf voor dat het beter was dan alleen te moeten lunchen, maar ik voelde mijn wangen gloeien.

‘Kom maar.’ Charlotte keek me aan. Haar lichtgroene ogen deden me denken aan onze oude kat, Bessie, en iets in me zei dat ze te vertrouwen was.

Ik ging zitten. Mijn keel trok altijd dicht als ik gespannen was, maar ik maakte toch mijn lunchtrommeltje open. Als ik mijn lepel nog had gehad, had ik in elk geval wat yoghurt kunnen eten. Het was ook nog abrikozenyoghurt, mijn lievelingsmaak. Ik wierp de jongen, Daniel, een norske blik toe, stak het rietje in mijn pakje appelsap en begon met kleine slokjes te drinken. Charlotte schudde haar flesje bananenmelk.

‘Zou je een rietje voor me willen halen?’ Charlotte wierp Daniel een stralende glimlach toe.

‘Ja hoor.’ Hij bloosde, schoof zijn stoel naar achteren en slenterde weg met een air van ‘kijk mij eens cool zijn’.

‘Hou jij hem in de gaten?’ Charlotte pakte Daniels sandwich en haalde de bovenste snee brood eraf. Toen greep ze de fles ketchup die op tafel stond, spoot een laag tomatensaus op de aardbeienjam en legde de bovenkant er weer op.

Verstijfd keek ik toe hoe Daniel weer ging zitten en een grote hap van zijn brood nam. Hij begon te kauwen, kauwde nog een

keer, en toen spuugde hij alles uit, waarna hij verwoed met zijn mouw over zijn mond wreef.

‘Kijk nou!’ wees Charlotte. ‘Hij wordt net zo rood als zijn bo-terham.’

‘Wie heeft dat gedaan?’ Daniel stond op, zijn handen gebald naast zijn zij.

‘Ik. Je verdiende loon, had je maar niet zo gemeen tegen Grace moeten zijn op haar eerste dag.’

‘Je bent een vals kreng, Charlotte Fisher.’ Daniel gooide zijn lunch in zijn rugzak en wierp me een vuile blik toe. Ik kromp in elkaar. ‘Ik krijg je nog wel.’ En hij beende weg naar de deur.

‘Opgeruimd staat netjes!’ riep Charlotte.

‘Dat je dat durft, Charlotte,’ zei ik.

‘Charlie, niet Charlotte, als we vriendinnen worden,’ zei ze. ‘Ook een?’

Mijn mond voelde te droog om te kunnen eten, maar ik pakte een *cheese and onion*-chipje uit het zakje dat ze me voorhield en legde hem op mijn tong.

‘Maar waarom ben je nou hierheen verhuisd?’

Het chipje lag als cement in mijn mond. Ik probeerde te slikken, maar mijn keel zat dicht.